

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

«Бекітемін»

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті»

АҚ Президенті-ректоры

т.ғ.д., профессор

С.Байбеков

2024 ж.

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ АР-НАМЫС КОДЕКСІ

Астана – 2024 ж.

© "Қ.Құлажанов атындағы ҚазТБУ" АҚ зияткерлік меншігі болып табылады.

Қайта басып шығаруға және / немесе одан әрі үшінші тұлғаларға беруге тыйым салынады.

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

АЛҒЫ СӨЗ

1. ӘЗІРЛЕНГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛГЕН: Сапаны қамтамасыз ету және аккредиттеу бөлімі және жұмыс тобымен бірге бірлесіп.

ЖТ жетекшісі: Оқу-әдістемелік жұмыстар жөніндегі проректор, PhD докторы,
Жамангарин Д. С.

ЖТ өкілі: Оқу-әдістемелік жұмыстар жөніндегі проректор, PhD докторы, Жамангарин Д. С.

2. БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ: Ғылыми кеңестің
№ 7 хаттамасының шешімімен «29» ақпан 2024 ж.

3. ӘЗІРЛЕУШІ: Сапаны қамтамасыз ету және аккредиттеу бөлімі.

4. ТЕКСЕРУ ЖИІЛІГІ: 3 жыл.

5. БААНК ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ: «Білім алушылардың Ар-намыс кодексі»

Білім алушылардың Ар-намыс кодексін «Қ.Құлажанов атындағы ҚазТБУ» АҚ Президенті-ректорының рұқсатынсыз толық немесе ішінара өзгертуге, көбейтуге және таратуға болмайды.

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

МАЗМҰНЫ

1.	Қолдану саласы	4
2.	Нормативтік сілтемелер	4
3.	Негізгі терминдер	5
4.	Қысқартулар мен белгілер	5
5.	Жауапкершілік және өкілеттіктер	6
6.	Жалпы ережелер	6
7.	Тәртіптік жауапкершілікке жататын академиялық бұзушылықтар	7
8.	Университетте білім алушылардың этикалық нормалары мен мінез-құлық ережелері.	10
9.	Білім алушылардың Университет оқытушыларымен және басшылығымен қарым-қатынасы.	11
10.	Университеттің білім алушылары арасындағы өзара қарым-қатынасы.	11
11.	Университет білім алушыларының анты.	11
12.	Қорытынды	12
13.	Өзгерістер	12
14.	Келісу, сақтау және тарату	13
15.	А қосымшасы Келісу парағы	14
16.	Б қосымшасы Танысу парағы	15
17.	В қосымшасы Өзгерістерді тіркеу парағы	16
18.	Г қосымшасы Мерзімді тексерулерді есепке алу парағы	17

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

1. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

1.1 Білім алушылардың ар-намыс кодексі (бұдан әрі-БААНК) «Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ барлық білім алушыларының орындауына міндетті. Қазақстан Республикасының мынадай нормативтік құқықтық құжаттарының және университеттің ішкі нормативтік құжаттарының (бұдан әрі-ІНҚ) талаптарын ескере отырып әзірленген.

2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

№	Атауы	Бекіту туралы мәліметтер (№ , күні)	Нормативтік құжатқа өзгерістер мен толықтырулар (№ , күні)
1	Қазақстан Республикасының Конституциясы	Республикалық референдумда қабылданды 30.08.1995 ж.	өзгерістер мен толықтырулармен 19.09.2022 ж.
2	«Отбасы туралы» Қазақстан Республикасының Кодексі	№ 518-IV 26.12.2011 ж.	өзгерістер мен толықтырулармен 01.01.2024 ж
3	Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы	№ 319-III 27.07.2007 ж.	өзгерістер мен толықтырулармен 01.01.2024 ж
4	«Қазақстан Республикасында бала құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы	№ 345-II 08.08.2002 ж.	өзгерістер мен толықтырулармен 01.01.2024 ж
5	«Діни қызмет және діни бірлестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңы	№ 483-IV 11.10.2011 жылғы	өзгерістер мен толықтырулармен 03.09.2023 ж.
6	«ҚР Мемлекеттік жастар саясаты туралы» Заңы	№ 285-V 09.02.2015 жылғы	өзгерістер мен толықтырулармен 01.07.2023 ж.
7	Қазақстан Республикасының «Жасыл экономикаға» көшуі жөніндегі 2013 - 2020 жылдарға арналған тұжырымдамасы.	ҚР Президентінің 30. 05.2013 жылы № 577 Жарлығымен бекітілген	өзгерістер мен толықтырулармен 10.09.2019 ж.
8	«Барлық білім беру ұйымдарында оқыту процесінің тәрбиелік компонентін күшейту жөніндегі үлгілік кешенді жоспар»	ҚР Үкіметінің 29.06.2012 жылы № 873 қаулысымен бекітілген	өзгерістер мен толықтырулармен 02.07.2013 ж.
9	Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі мемлекеттік жастар саясатының «Қазақстан 2020: болашаққа бастар жол тұжырымдамасы.	ҚР Үкіметінің 27.02.2013 жылы №191 қаулысымен бекітілген	өзгерістер мен толықтырулармен 08.06.2017 ж.
10	«Жалпы білім беретін ұйымдарға арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау курстары «Жалпы білім	Қазақстан Республикасы Ғылым және Жоғары	өзгерістер мен толықтырулармен 16.09.2022 ж.

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

беретін ұйымдарға арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау және факультативтер бойынша үлгілік оқу бағдарламалары»	Білім Министрлігінің 03.04.2013 жылғы № 115 бұйрығымен бекітілген	
Қ. Құлажанова атындағы «Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ Жарғысы.	Университет акционерлерінің жалпы жиналысы, №1 15.04.2013 жылы	№ 6 хаттама 11.12.2023 ж.

3. НЕГІЗГІ ТЕРМИНДЕР

Білім алушылардың ар-намыс кодексінде келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

Білім алушы	Университетте білім алатын адам.
Бұйрық	Университет басшысы өз құзыреті шегінде шығаратын құқықтық акт.
Ереже	Құрылымдық бөлімшенің (лауазымды адамның) құрылу тәртібін, құқықтарын, міндеттерін, жауапкершілігін және жұмысын ұйымдастыруды, сондай-ақ оның басқа бөлімшелермен және лауазымды адамдармен өзара іс-қимылын реттейтін ұйымдық-құқықтық құжат.
Өкім	Уақытпен шектелген құқықтық акт, ал бұйрық тұрақты түрде немесе толық орындалғанға дейін немесе жаңа құжат шыққанға дейін қолданылады.
Сыбайлас жемқорлық	Қызметтік жағдайды теріс пайдалану, пара беру, пара алу, өкілеттіктерін теріс пайдалану, коммерциялық пара беру не жеке тұлғаның өзінің лауазымдық жағдайын ақша, құндылықтар, мүліктік сипаттағы өзге де мүлік немесе көрсетілетін қызметтер, өзі үшін немесе үшінші тұлғалар үшін өзге де мүліктік құқықтар түрінде пайда алу мақсатында өзге де заңсыз пайдалануы немесе аталған адамға және жеке тұлғаға мұндай пайданы заңсыз беру.
Тәрбие жұмысы	білім алушының жеке басын қалыптастыру процесіне белсенді қатысуға бағытталған. Тәрбие оқу педагогикалық әрекетінен тыс жеке элемент емес, жалпы оқу және даму процесіне біріктірілген педагогикалық қызметтің қажетті органикалық құрамдас бөлігі болуы керек.

4. ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН БЕЛГІЛЕР

БААНК	Білім алушылардың ар-намыс кодексі
БТЕ	Бөлім туралы ереже
ГЖ және СБ жөніндегі проректор	Ғылыми жұмыстар және сыртқы байланыстар жөніндегі проректор
ЖТ	Жұмыс тобы
ҚБ	Құрылымдық бөлімдер

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

ҚР	Қазақстан Республикасы
ОӘЖ жөніндегі проректор	Оқу-әдістемелік жұмыстар жөніндегі проректор
ПББ	Персоналды басқару бөлімі
СЖБӨ	Сапа жөніндегі басшылықтың өкілі
СҚ және АБ	Сапаны қамтамасыз ету және аккредиттеу бөлімі
СМЖ	Сапа менеджмент жүйесі
Т және ӘЖ жөніндегі проректор	Тәрбие және әлеуметтік жұмыс жөніндегі проректор
ТЖ және ӘМ бөлімі	Тәрбие жұмысы және әлеуметтік мәселелер бөлімі
Университет	«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ
УС	Университет стандарты

5. ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӘНЕ ӨКІЛЕТТІЛІК

5.1 Білім алушыларды ар-намыс кодексімен таныстыру үшін Университет факультеттерінің деканаттары, тәрбие жұмысы және әлеуметтік жұмыс бөлімінің басшысы жауапты.

6. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Өз миссиясын жүзеге асыру үшін барлық жауапкершілікті мойындай отырып бекіту:

- Корпоративтік мәдениет пен рухтың дамуын анықтау;
- Имиджді жан жақты нығайта отырып және беделді бағалайды;
- Білім алушылардың ар-намыс кодексінің мынадай ережелерін қабылдайды және тұрақты қолдайды.

6.1 Білім алушылардың ар-намыс кодексі оқу процесінде мінез-құлықтың негізгі этикалық ережелерін анықтайды.

6.2 Білім алушылардың ар-намыс кодексі оқушылардың бір-бірімен, оқытушылармен және қызметкерлермен қарым-қатынасы үшін қолайлы психологиялық ахуал және жайлы оқу жағдайларын жасауға бағытталған.

6.3 Бекітілген білім алушылардың ар-намыс кодексі әрбір білім алушы үшін Университеттің мінез-құлқының міндетті ережелерін белгілейді.

6.4 Әрбір білім алушылардың ар-намыс кодексінің нормаларын орындай отырып, оның имиджі мен іскерлік беделін нығайтуға, Университеттің дамуына және жетілдірілуіне өз үлесін қосады.

6.5 Университеттің білім алушылары сыбайлас жемқорлық пен паракорлықтың кез келген көріністеріне төзбеушілік танытуы тиіс.

6.6 Білім алушы Қазақстан Республикасының лайықты азаматы ретінде, таңдаған мамандығы бойынша кәсіби маман болуға, шығармашылық тұлғаның ең жақсы қасиеттерін дамытуға ұмтылуға тиіс.

6.7 Білім алушы үлкендерге құрметпен қарауға, айналасындағыларға дөрекілік танытпауға және әлеуметтік қорғалмаған адамдарға жанашырлық танытуға және мүмкіндігінше оларға қамқорлық жасауға тиіс.

6.8 Білім алушы әдептіліктің, мәдениет пен моральдың үлгісі болуға, азғындық көріністеріне төзбеушілікке және жыныстық, ұлттық немесе діни белгілері бойынша кемсітушілік көріністеріне жол бермеуге тиіс.

6.9 Білім алушы салауатты өмір салтын ұстануға және жаман әдеттерден толығымен

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

бас тартуға тиіс.

6.10 Білім алушы Университеттің дәстүрлерін құрметтеуі, оның мүлкін қорғауы, студенттік жатақханаларда тазалық пен тәртіпті сақтауы тиіс.

6.11 Білім алушы шығармашылық белсенділікті (ғылыми-білім беру, спорттық, көркемдік және т.б.) дамытуға, Университеттің корпоративтік мәдениеті мен имиджін арттыруға бағытталған кез келген қызметті қажетті және пайдалы деп тануы тиіс.

6.12 Қабырғадан тыс жерде білім алушы өзінің жоғары мектептің өкілі екенін әрдайым есте ұстауы керек және оның ар-намысы мен қадір-қасиетін түсірмеу үшін күш салуы керек.

6.13 Білім алушы академиялық адалдықтың барлық түрлерімен күресуді өзінің міндеті деп санауы керек, олардың ішінде:

- білімді бақылау рәсімдерінен өту кезінде көмек алу үшін басқа адамдарға жүгіну;
- өз еңбегінің нәтижесі ретінде Интернет-ресурстарды қоса алғанда, кез келген дайын оқуматериалдарын (рефераттар, курстық, бақылау, дипломдық және басқа да жұмыстар) ұсыну;

- жоғары баға алу үшін туыстық немесе қызметтік байланыстарды пайдалану;

- себепсіз сабаққа келмеу, кешігу және оқу сабақтарын өткізіп жіберу.

Білім алушы академиялық адалдықтың аталған барлық түрлерін сапалы және бәсекеге қабілетті білім алумен үйлеспейтін деп қарауға тиіс.

7. ТӘРТІПТІК ЖАУАПКЕРШІЛІККЕ ЖАТАТЫН АКАДЕМИЯЛЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР

7.1 Академиялық бұзушылық білім алушының іс-әрекетін білдіреді:

- басқа адамның рұқсатынсыз оның еңбектеріне сілтеме жасамай (плагиат) ол адамның еңбегін немесе күш жігерін иемденуге әрекеттенсе;

- оқу тапсырмаларын орындау кезінде рұқсат етілмеген материалдарды немесе жалған деректерді пайдаланады;

- академиялық құжаттарды немесе үлгерім ведомостарын қолдан жасайды немесе бұрмалайды;

- басқа білім алушылардың академиялық жұмысына әдейі кедергі келтіреді немесе оны бұзады;

- жалған ақпарат беруге бағытталған әрекеттерді орындайды;

- емтиханда немесе тапсырмаларды орындау кезінде көшірумен айналысады;

- сипатталаған әрекеттерді орындауға басқа білім алушыларға ықпал етеді.

7.2 Плагиат-бұл басқа біреудің жұмысының нәтижелерін әдейі немесе абайсызда тағайындау, оған басқа адам іс жүзінде толық немесе ішінара орындаған оқушының жеке жұмысы ретінде ұсынылған тапсырма кіреді. Плагиат сонымен қатар, дереккөздерді дұрыс көрсетпестен басқа адамның жұмысын, идеясын немесе мәлімдемесін ұсынуды қамтиды.

7.3 Плагиат орын алады егер тұлға:

- тиісті дәйексөз келтірместен басқа адамның жазбаша жұмысынан бір немесе бірнеше сөйлемді тікелей көшіреді. Бұл ереже интернеттен немесе басқа электрондық көздерден материалды көшіруге де қатысты;

- сөздерді өзгертеді, бірақ сөйлемнің құрылымын бастапқы дереккөзге сілтеме жасамай көшіреді немесе дереккөзге сілтеме жасамай, бір немесе бірнеше абзацты жақын мағынада қайталайды немесе графиктерді, сызбаларды қолданады, дереккөзді көрсетпей және / немесе автордың келісімінсіз сызбалар немесе басқа бейне / аудио материалдар пайдаланады;

- бұл кез-келген оқу тапсырмасында жалған немесе өзгертілген ақпаратты ұсынады, ол

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

эксперимент үшін деректерді ойлап табуды, деректерді өзгертуді, жоқ мақалаларға сілтемелерді, ойдан шығарылған дереккөздерді және т. б. қамтуы мүмкін;

– басқа адам жасаған жұмысты толығымен немесе ішінара тапсырады және оны өз жұмысы ретінде тапсырады;

– жұмыс жазу үшін арнайы сервистік қызметтерді, басқа білім алушылардың қызметтерін пайдаланады немесе шет тілінен аударманы қолданады және материалды өзінің түпнұсқа жұмысы ретінде береді.

7.4 Плагиаттың өзі-бастапқы мәтінге тиісті сілтемелерді көрсетпей, жаңа деректер мен қорытындылардың болмауының нәтижесі ретінде өзінің бұрын жарияланған мәтінін толық немесе ішінара пайдалану.

7.5 Көшіру орын алады егер тұлға:

– емтихан материалдарына рұқсатсыз қол жеткізу немесе қолдану;

– емтихан кезінде нұсқаушының рұқсатынсыз көшірме парақтарын, ұялы телефондарды, кітаптарды, калькуляторларды немесе басқа материалдарды/құрылғыларды пайдаланса;

– білім алушының рұқсатымен немесе рұқсатынсыз басқа білім алушының емтихан парағынан көшірме жасайды немесе басқа білім алушыға өзінің емтихан парағынан көшіруге рұқсат береді;

– тапсырмаларды орындау кезінде басқа білім алушылардың жұмысына кедергі келтіреді немесе кедергі жасайды;

– емтиханды немесе жазбаша жұмысты тапсыру мерзімін ұзарту туралы өтінішке жалған негіздеме берсе;

– емтихан уақыты біткен кезде жұмысты жазуды жалғастырады;

– емтихан кезінде әңгімелер;

– басқа білім алушылардан ол үшін емтихан немесе тест тапсырмасын орындауды сұрайды;

– емтиханда немесе кез келген бағаланатын тапсырмада білім алушыға әділетсіз артықшылық беретін кез келген басқа әрекетті жасаса;

– жоғарыда көрсетілген әрекеттердің кез келгенін жасауға ықпал етеді және көмектеседі немесе осы әрекеттерді ұйымдастырады.

7.6 Құжаттарды бұрмалау академиялық жазбаларды немесе басқа құжаттарды бұрмалау; деректер (ғылыми эксперимент кезіндегі бақылаулар, жазбаларды бұрмалау, сауалнама нәтижелері); оқу жұмысындағы қолдар; оқу жұмысын қасақана бұрмалау немесе бүлдіру.

Құжаттарды бұрмалау орын алады егер тұлға:

– жалған өтініш, қаржылық көмек туралы өтініш немесе Университеттерге берілген кез келген басқа ресми құжат тапсырса;

– сабақты, емтихандардан босату, жұмысты уақтылы орындамағаны немесе басқа да себептер бойынша жалған немесе жалған медициналық анықтама тапсырса;

- транскрипттерді немесе басқа академиялық құжаттарды бұрмаласа

7.7 Әділетсіз артықшылық алу келесі жағдайларда орын алады:

– емтихан материалдарын ұрлау, көшіру, тарату немесе оқытушы мұндай материалдарды ашқанға дейін оларға басқа жолмен қол жеткізу;

– басқа білім алушылардың пайдалануына жол бермеу үшін кітапхана материалдарын ұрлау, жою, бүлдіру немесе жасыру;

– рұқсатсыз академиялық тапсырманы орындағаны үшін басқалардан көмек алу;

– бұрын алынған емтихан материалдарын сақтау, иемдену, пайдалану немесе тарату, егер мұндай материалдар емтихан аяқталғаннан кейін нұсқаушыға қайтарылатыны анық

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

көрсетілген болса;

- басқа білім алушылардың оқу жұмысына әдейі кедергі жасау немесе араласу;
- басқа білім алушылардың оқу жұмысынан академиялық артықшылықтар жасау немесе алу мақсатында жүзеге асырылатын басқа да әрекеттер;
- басқа білім алушылардың оқу үлгерімін төмендету мақсатында басқа студенттердің жұмысына зақым келтіру, жою немесе басқа да зиян келтіру.

7.8 Қайталау (екі рет тапсыру) – мұғалімнің келісімінсіз бір жұмысты бірнеше рет бағалауға жіберу. Емтихандарды, сынақтарды, зертханаларды немесе басқа тапсырмаларды тапсыру кезінде академиялық пайда алу үшін өзіңізді басқа адаммен еліктеу/алмастыру.

7.9 Жасыру – білім алушылардың немесе Университет қызметкерлерінің жұмысты адал атқармағаны және ар-намыс кодексінің нормаларын сақтамағаны туралы мәліметтерді үнсіз қалдыруы және жасыруы. Екі немесе одан да көп тұлғалардың мақсатқа сәйкес заңсыз келісімі.

7.10 Сөз байласу – басқа білім алушы үшін тестілеуге және бағалауға жататын кез келген оқу жұмысын орындау.

7.11 Пара алу - бұл профессорлық-оқытушылық құрамға, сондай-ақ Университет қызметкерлеріне сыйақыны әр түрлі нысанда немесе басқа да жеке мүддесі үшін аудармай, сондай-ақ осындай мінез-құлыққа итермелеу.

7.12 Рұқсат етілмеген қол жеткізу білім алушы академиялық жеңілдіктер алу үшін емтихан материалдары, тест сұрақтары және басқа да материалдар сияқты құпия ақпаратқа, соның ішінде хакерлік шабуылдарды қолдану арқылы алаяқтық жолмен қол жеткізген кезде орын алады.

7.13 Деректерді рұқсатсыз тарату. Алдын ала келісімсіз құпия ақпаратты жариялау, тарату немесе үшінші тұлғаларға жария ету Кодексті бұзу болып табылады.

Құпия ақпаратқа жалпыға қолжетімді емес түрде жиналған және сақталған академиялық ақпарат, деректер мен құжаттарды камтиды.

7.14 Академиялық адалдық қағидаттарын бұзуға көмек көрсету білім алушы басқа сыныпта берілген тапсырманы басқа білім алушыға берген кезде және тапсырманың бөліктерін қайталауға және оны өздікі ретінде беруге рұқсат бергенде орын алады.

7.15 Топта жұмысты басқа білім алушылармен немесе арнайы рұқсатсыз басқа адамдармен дайындау - егер оқытушының тиісті жұмысты жұппен, топпен және т.б. орындауға рұқсаты болмаса, кез келген жұмысты өз бетінше орындау.

7.16 Тәртіптік жауапкершілікке тартылатын оқу процесіне қатысы жоқ бұзушылықтар:

7.16.1. Университет білім алушыларды оқу процесіне қатысы жоқ келесі бұзушылықтардың кез келген түрін жасағаны, айналысқаны, айналысуға әрекеттенгені немесе басқаларға көмектескені үшін тәртіптік жазаға тартуға құқылы:

– өзінің немесе басқа адамның денсаулығына немесе қауіпсіздігіне қауіп төндіретін әрекеттер;

– жыныстық зорлық;

– қудалау;

– қорқыту;

– заңда тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, алкогольдік ішімдіктерді, есірткілерді немесе басқа бақыланатын заттарды тұтыну, сақтау, дайындау немесе тарату;

– құмар ойындарға қатысу-негізгі мақсаты ақшаны және/немесе материалдық құндылықтарды ұтып алу болып табылатын белгісіз нәтижесі бар оқиғаға ақшаға немесе қандай да бір материалдық құндылыққа дауласу;

– Университеттің мүлкін немесе басқа адамдардың мүлкін рұқсатсыз иемдену, пайдалану, өткізу, бүлдіру немесе жою;

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

– Университет жүргізетін/санкциялаған іс-әрекеттерге кедергі келтіретін немесе қиындататын немесе адамның Университет жүргізетін немесе санкциялаған іс-шараларға қатысу мүмкіндігіне кедергі келтіретін іс қимылы;

– ресми құжаттарды, жазбаларды, кілттерді, электрондық құрылғыларды немесе парольдерді заңсыз иелену немесе заңсыз құру, бұрмалау немесе дұрыс пайдаланбау;

– келесі бұзушылықтарды қамтитын компьютерлік ресурстарды дұрыс пайдаланбау: заңнама талаптарын, компьютерлік желіні, бағдарламалық қамтамасыз етуді және Университет жабдықтарын пайдалануды реттейтін лицензиялық келісімдер мен шарттарды орындамау;

– коммерциялық немесе жеке мақсаттар үшін рұқсатсыз қол жеткізу үшін Университеттің компьютерлік ресурстарын пайдалану; жеке парольді немесе пайдаланушының, ашық Университеттің есептік жазбасын қорғай алмау;

– компьютерлік қауіпсіздікті сақтамау, жеке өмірге қол сұғу, немесе Университеттің компьютерлік ресурстарына рұқсатсыз қол жеткізу;

– заңнама бойынша қылмыстық құқық бұзушылық болып табылатын мінез-құлық;

– Университет пен білім алушылар арасындағы шарттарда көрсетілген ережелерді қоса алғанда, Университеттің кез келген ережелерін, нормаларын, саясатын және өзге де ішкі нормативтік құжаттарын бұзатын және Университетке қоғамдастық мүшелерінің қауіпсіздігі мен әл-ауқатына қауіп төндіретін немесе басқа білім алушылардың оқу қызметін жүзеге асыру мүмкіндігіне кедергі келтіретін мінез-құлық;

– осы тарауға сәйкес қолданылған алдыңғы тәртіптік шараға байланысты салынған санкцияларды, талаптарды немесе шектеулерді бұзатын кез келген мінез-құлық.

7.16.2 осы тарауда қамтылған ережелер жасалған бұзушылықтарға қолданылады:

– Университет демеушілік ететін іс-шараларға;

– Университет аумағынан тыс жерлерде бұл бұзушылық Университеттің мүдделері мен имиджіне теріс әсер еткен жағдайларда ғана.

8. УНИВЕРСИТЕТТЕ БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ЭТИКАЛЫҚ НОРМАЛАРЫ МЕН МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ

8.1 Өзара сыйластық. Білім алушы профессор-оқытушылар құрамына, қызметкерлерге, басқа да білім алушыларға өзара сыпайылық пен құрмет ережелерін сақтауға тиіс.

8.2 Адалдық. Оқу процесінің тәртібін қатаң сақтау. Міндетті оқу сабақтарына қатысу, оқу жоспарында және білім беру бағдарламаларында көзделген тапсырмалардың барлық түрлерін белгіленген мерзімде орындау. Білім алушы оқуда жоғары нәтижелерге қол жеткізу үшін оған байланысты барлық нәрсені жасауы керек.

8.3 Тәртіп. Білім алушы тәртіпті, ұқыпты киінуі керек. Оқу корпустарында, жиналыстарда сыртқы киімде болуға тыйым салынады. Университетте білім алушылардың бөтеннің мүлкін ұрлау, Университетте мас күйінде болу, ішімдік ішу, ғимаратқа кірер алдында ғимаратта темекі шегу сияқты әрекеттеріне жол берілмейді. Оқу ғимараттарында қатты сөйлесуге, шу шығаруға және оқу процесіне кедергі келтіретін басқа да әрекеттерге тыйым салынады. Оқу сабақтары арасында білім алушылар осы үшін бөлінген орындарда демалады. Сабақтарда және кітапханада ұялы телефонмен сөйлесу, сағыз шайнау, тілектерді, жақын сезімдер мен импульстарды көрсету этикалық нормаларға мүлдем қайшы келеді.

8.4 Ұқыптылық. Оқушылардың сабақ басталғаннан кейін аудиторияға кіруіне үзіліске дейін тыйым салынады. Оқу сабақтары кезінде аудиторияға рұқсатсыз кіруге және шығуға болмайды.

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

8.5 Белсенділік. Білім алушы Университеттің оқу, қоғамдық және спорттық өміріне белсенді қатысуы керек.

8.6 Үнемділік. Материалдық меншікке ұқыпты қарау: оқу ғимараттарының, зертханалардың, жатақханалардың ғимараттарына, жиһаздарына және басқа да жабдықтарына зақым келтірмеу, үстелдерде және басқа жерлерде жазулар жасамау; білім алушы Университеттің кітапхана қорымен ұқыпты жұмыс істеуге міндетті.

8.7 Жауапкершілік. Университет Жарғысына сәйкес білім алушының белгілі бір құқықтары мен міндеттері бар, осы білім алушының ар - намыс кодексінің мінез-құлық қағидаттарының сақталуына жеке жауапты болады.

9. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ УНИВЕРСИТЕТ ОҚЫТУШЫЛАРЫМЕН ЖӘНЕ БАСШЫЛЫҒЫМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ

9.1 Білім алушы белгіленген тәртіппен Университет басшылығына (президент-ректор, проректор, декан) оқу және қоғамдық қызмет мәселелері бойынша жүгінуге құқылы.

9.2 Оқытушылар мен білім алушылардың өзара қарым-қатынасы этикалық, адамгершілік және құқықтық нормаларға сәйкес құрылуы тиіс.

9.3 Әдеп ережелерін сақтау, білім алушылардың адалдығы мен әдептілігіне сенім арқылы қол жеткізіледі.

10. УНИВЕРСИТЕТТІҢ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫ АРАСЫНДАҒЫ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС

10.1 Университет білім алушылары арасындағы қарым-қатынас, сенім, ынтымақтастық, өзара түсіністік және өзара көмек негізінде құрылады.

10.2 Білім алушы басқа білім алушыларға қатысты алдын ала әдепті болуға тиіс, білім алушылардың бір-бірімен әңгімелесуінде басқа білім алушылардың кәсіптік немесе адами қасиеттерін сынға алуға жол берілмейді.

11. УНИВЕРСИТЕТ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫНЫҢ АНТЫ

11.1 Мей, «Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес Университеті» АҚ білім алушысы:

- Университет миссиясын жүзеге асыру үшін өзінің жауапкершілігімді мойындай отырып. Қазақстан Республикасының кәсіби кадрларын даярлауды жүргізетін елордалық ЖОО ретінде университеттің корпоративтік мәдениеті мен имиджін қолдау мен дамытуды өз борышым деп есептей отырып;

11.2. Университетте білім алушылар, қызметкерлер мен ЖОО әкімшілігі арасындағы демократиялық қатынастар жүйесін қалыптастыруға ұмтыла отырып, осы білім алушылардың ар намыс кодексін қабылдаймын және міндеттенемін:

- Оны қатаң ұстану;
- Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарын, Университеттің Жарғысын және басқа да ішкі нормативтік құжаттарын сақтау;
- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздерін, Қазақстанның ұлттық мәдениетін, тарихы мен мемлекеттілігін білу, дәстүрлерді ұқыпты сақтау және көбейту;
- Басқа білім алушылармен, оқытушылармен және Университет әкімшілігімен қарым-қатынаста сыпайылық, дұрыстық және ұқыптылық таныту;
- Шығу тегі мен ұлтына, әлеуметтік мәртебесіне, діни немесе дүниетанымдық

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

сенімдеріне қарамастан кез келген адамға құрметпен қарау.

11.3 Өзінің оқу міндеттерін қатаң орындауға, этикалық, академиялық және құқықтық бұзушылықтарға жол бермеуге, оның ішінде:

- плагиат;
- жалғандық;
- шпаргаларды пайдалану, білімді бақылаудың әртүрлі формаларының барлық кезеңдерінде көшіру;
- жоғары деңгейге жету үшін туыстық немесе қызметтік байланыстарды пайдалану
- бағалар;
- паракорлық;
- оқытушыны алдау және оған құрмет көрсетпеу;
- себепсіз сабаққа келмеу және кешігу.

11.4 Мүліктің сақталуына жағдай жасау және оның аумағында бұзақылық көріністерін тоқтату.

11.5 Университеттің Кітапханалық-ақпараттық ресурстарына ұқыпсыз немесе зиянды қарауға жол бермей, оларға ұқыпты қарау.

11.6 Эстетикалық нормаларға сәйкес ұқыпты көріну.

11.7 Салауатты өмір салтын ұстану, өзінің мәдени, адамгершілік және денсаулығын арттыруға ұмтылу, Университеттің қоғамдық - мәдени, ғылыми және спорттық өміріне белсенді қатысу.

11.8 Университетте де, одан тыс жерлерде де заңсыз әрекеттерге жол бермеу.

11.9 Елдегі тәртіпті тұрақсыздандыруға бағытталған ақпараттың таралуына жол бермеу, сондай-ақ рұқсат етілмеген жиналыстарға, демонстрацияларға, митингілерге, пикеттерге, акциялар мен шерулерге қатыспау.

11.10 Университеттің мүдделеріне қайшы келетін имиджі мен беделіне нұқсан келтіретін кез келген қызметке қатысудан бас тарту.

11.11 Білім алушылардың Ар-намыс Кодексінің ережелерін бұзғанын анықтап, оны өз күшімен тоқтатуға немесе бұл туралы Университет басшылығына хабарлау.

12. ҚОРЫТЫНДЫ

12.1 Білім алушылардың Ар-намыс кодексінің ережелері оқу нысанына қарамастан Университеттің барлық білім алушыларының қолдануы және сақтауы үшін міндетті. Ол Қазақстан Республикасының мәдени, қоғамдық, экономикалық және саяси өміріне лайықты қатысуға қабілетті жоғары білікті мамандарды қалыптастыруға бағытталған.

12.2 Жеке жауапкершілік қағидатына сәйкес Университет басшылығы осы Кодекстің нормаларын бұзған білім алушыларға қатысты мынадай жазаларды қолдануға құқылы:

- Ауызша ескерту;
- Жазбаша ескерту;
- Сөгіс жариялау;
- Жеке іс бойынша қатаң сөгіс беру;
- Университеттен шығару.

13. ӨЗГЕРІСТЕР

13.1 Әзірлеу, ресімдеу, келісу және бекіту, сондай-ақ оған өзгерістер енгізу Университет стандартына сәйкес жүргізілуі және «өзгерістерді тіркеу парағында» тіркелуі тиіс.

«Қ.Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті» АҚ	БААНК 20-07.03-2022	
Білім алушылардың ар-намыс кодексі	Басылым 4	

14. КЕЛІСУ, САҚТАУ ЖӘНЕ ТАРАТУ

14.1 Білім алушылардың ар-намыс кодексінің жобасын келісу «келісу парағында» жүзеге асырылады және рәсімделеді.

14.2 Түпнұсқаны Сапаны Қамтамасыз ету және Аккредиттеу бөліміне беру үшін тәрбие жұмысы және әлеуметтік мәселелер жөніндегі бөлім жауапты.

14.3 Білім алушының ар-намыс Кодексінің түпнұсқасын сақтау және есепке алынған жұмыс даналарын абоненттерге тарату жауапкершілігі Сапаны Қамтамасыз ету және Аккредиттеу бөліміне жүктеледі.

